

בשיעור, הקרבנו את הפליקן אל הפנס, הוא נעלב ולא נודע כי בא אל קרבו.

ברגר, המורה לטבע, היה משאיר את פנקסו פתוח בזמן הלימודים, נרשם בו מזו בפנקסו של מלחי. "הוא היה גם לוקח שני תלמידים כעוזרים בשיעור, שיש בו ליד הלוח. כשברגר היה יוצא לחדר-המכשירים, היו העוזרים ורשמים בפנקסו ציונים. בגלל זה אף אחד לא למד טבע מפני שציוניו בטוחים שהעוזרים כבר יסדרו את הציונים. ברגר היה רושם את הציונים בצורת פלוס או מינוס. והעוזרים דאגו כבר שהמינוס ייפך לפלוס. פעם היה דניאל רוזוב (כיום מנהל מסחרי במפעלי ישראל לחבלים בחיפה) עוזר והפך כל מינוס לפלוס. בין המינוסים שתוקנו היה גם של פפה-אליעזר פרדקין (מי שהיה תקופה מסוימת מזכיר עיריית רמת-גן). פפה אף פעם לא למד טבע. כשקרא לו המורה למחרת לומר את השיעור אמר לו פפה: המורה ממילא נתן לי מינוס, ברגר הסתכל בפנקס ואמר: לא נכון. כאן אצלי רשום פלוס. אבל פפה בשלו עומד: לא, המורה נתן לי מינוס. באותו רגע חשבו שברגר יביין מה נעשה בפנקס שלו. אלא שברגע האחרון הציל פרדו את המצב ואמר: ה' מורה, אני קיבלתי בשיעור שעבר פלוס וכנראה שהמורה רשם את זה בטעות אצל פרדקין."

★★★ הפסקה בין הפסקה והפסקה

רק בפני עצמו מהחתי הצטיטות מפי המורים, שנאמרו בשיעורים ונשארו חרוטות בזכרון בוגרי המחזור, כאילו נאמ-

תיר שלימודיו בגמנסיה עיצבו במידה מסר ימת את אפיו. אמרה מקסימה כרנסני: "הדבר העיקרי שהגמנסיה ציידה אותי לק" ראת החיים היה חופש, בחסון עצמי רב ויר דיעה שטחית בכל המקצועות." הוסיף אלוף-משנה פרי: "הקשר לארץ ולעם, זה הדבר העיקרי שנתנה לנו הגמנסיה, אם כי לא טיפחו בנו את הציונות על ידי דבורים והרצאות."

★★★ יחס פאפיסטי מיוחד

מה קרה לבוגרי מחזור כ"ב אחרי שנות דור? לכך יש תשובה סטטיסטית מדויקת, מפני מחקרו של השופט אליעזר מלחי, שנאספה על סמך תשובות לשאלון מפורט. סטטיסטיקה זו, המבוססת על 100 בוגרים ותניכים היא אולי התשובה הקולעת ביותר — מה נתנה הגמנסיה הרצליה להגי-כיה.

תשעה חברים והכרה אחת אינם עוד בחיים. בששה מקרים נהרגו החברים כתב קידי מגן א' בקרב. שניים מתו מסרטן, אחד בתאונה ואחד טבע. אחד נוסף נעדר. 18 מבני המחזור נמצאים בחוץ-לארץ. ארבעה באורח זמני — שניים שמאים, אחד חוקר פיזיקה ואחד בשליחות המדינה. 14 נמצאים בקביעות מהם תשעה שהיו בני חוץ-לארץ עשה שלמדו בגמנסיה, וחזרו למולדתם אחרי תום לימודיהם. מרין 56 הבנים נושאים החצי שמות עב-ריים, כל הננות שינו את שמן על ידי נשר אין פרט לאחת, שושנה סבירסקי, שנישאה לבעל אותו שם משפחה. כל הבנות נישאו, ברובן באמצע שנות העשרים. בין הבנים נשארו שני רחוקים בלבד. רק ארבעה היו גרושים. רק חברה אחת ושלושה

הכנופיה באילת (המשך מעמוד 9)

היה את המוסד לביקורת של מפא"י, ניסה להזהיר אישית את חנוך נגר, מבלי שתמצא לו אוזן קשבת, אפילו במקרה אחר.

צבי בריחנא, לשעבר מזכיר מפא"י באילת. אחרי שסיפר לנגר על ה-ידוע לו, נאלץ להתום על הצהרה שבטועה כי כל האשמותיו אינן אמת, מאחר שנגר ובן-אפרים איימו למסרו למשטרה באשמת הוצאת ש"רע ואשמות מדומות אחרות.

העתונאי עמנואל פרת, ירד לאילת מיד אחרי החגיגות, שאל את חנוך נגר עשרות שאלות על עיסקות משונות של צבי בן-אפרים בצפון. עיסקות אלה הן הנוכרות עתה בחקירות המשטרה ועליהן טוען נגר, כי לא ידע מאומה עד לגלוי המשטרה, בעוד שלמעשה ידע על כך כבר ששה שבועות לפני מעצרו של בן-אפרים.

אפרים בריח, הד"ר היר את נגר מפני בן-אפרים, מסר לו על שמועות המתהלכות בעיר ושיש לבדקן.

שמואל עציני, סגנו של נגר, מסר לראש העיר על תלונתו של המסגר בנימין וייקלר, על מסירת עבודת המסגרות במחסני-החרום של העירייה לנחום דרורי, מחסנאי העירייה, שהיה צריך לבצע את העבודה בעזרת אחד מקרוביו של בן-אפרים, בעל מסגריה בתל-אביב.

ירבך לוי, מנהל ארגון באילת וחבר הגהלת העיר מטעם מפא"י, היה ראש עזרת חקירה נגד בן-אפרים, שנחשד בשימוש בכס"פי המועצה ורכושה לצרכי בחירות פנימיות במפא"י, למענו של חנוך נגר, בן-אפרים והמחסנאי דרורי, שהיו מספר אחד, מספר שנים ומספר שלוש ברישמת המועצות של חנוך נגר למועצת הסניף של מפא"י ולחטי"ד ת המפלגה. הרשימה זכתה ברוב מוחלט.

★★★ מסגריה עדיהשבון במשבר

בורסה של תל-אביב ידעו כבר מתחילת חודש ינואר כי יעקב הלפרין פושט הרגל, שרגא פיקסלר, מייצג ענייניהם של איליהון נסתרים ואוטו הילב, נתבע תמידי בבתי-המשפט בארץ — חו"ם. כל סוחר היהיר כבר את חברו מפני הכנופיה. שטרות אילת וצייקים של המועצה כמעט ולא היו מתקבלים עוד אצל סוחרים ישרים. בניקים הוהירו אחד את השני מפני חשבונות עיריית אילת, אך כל העובדות הללו גם יחד, לא הספיקו, כדי להתשיד את צבי בן-אפרים על חנוך נגר וחבריו.

לנגר יש הסבר אחד לעובדות אלה: "מער" למ לא הביאו אלי הוכחות ממשיות. סיפרו לי רק על שמועות. ביקשתי מכל אותם האנשים הוכחות בכתב, אך מעולם לא קיבלתי הוכחות, שיכולתי להסתמך עליהן. למה אני לא מסתמך על שמועות? כי גם לגבי ההתלכו באילת כל מיני שמועות במשך תקופה מסוימת, שאני שותף פה ומנהל עסקים שם. ומאחר שיועצתי מה האמת בשמועות על עצמי, לא היתחסתי ברצינות לשמועות ולסיפורים על בן-אפרים."

זאת יכולה להיות טענת הצדקה קלושה למנהל עסק פרטי, טענה כושלת מאד לגבי איש העומד בראש מועצת-עירייה. טענה זו היא חסרת-ערך עוד יותר לאור העובדה, שבמקרים אחרים, בהם כן נמצאו הוכחות למעשה, לא פעל חנוך נגר כפי שראש-עירייה יעיל ואחראי צריך לפעול.

מחסנאי עיריית אילת, המועמד השלישי ברישמתו של חנוך נגר לועידת מפא"י — נחום דרורי — נמצא אשם באשמות חמורות. נגר עצמו מודה: "דרורי הוא עצלן בעבודה ומפגז בחישים ברישום חשבונות סדרה-מלאי". בתקופת העדרו של נגר מא"י, לת, בחודשים האחרונים, קיבל בקבלן זלמן דמוכר הקצבה של 10 אלפים ל"י, לצורך ביצוע עבודת כיסוי גג, במרכז למלאכה באילת. ההקצבה ניתנה בצורת חשבון פתוח במשבר. דרורי, בהיותו מחסנאי המועצה התקשר עם דמוכר, בדיונית בן-אפרים, הח"ל לית להקים לעצמו מסגריה מחשבון המרצה במשבר, לבצע את עבודות המסגרות בעצמו. כשנודע הדבר לנגר, הוא דרש אמנם את פטורו של דרורי, אולם דרורי ממשיך להיות מחסנאי המועצה. הסיבה הרשמית: "ועד העובדים לחץ על כך, ומלבד זאת לא מצאנו לו עדיין ממלא מקום."

טענת ה"לא ידענו" איננו אשמים!" אינה רק טענה אחלית, וזוהי טענה מסוכנת, כשהיא מבוססת כפי בעלי עמדה צבורית. את טענה זו להדיח מעל עמדה צבורית, אפילו כשקיימת הסכנה של אי-מיציאת אישיות צבורית מתאימה אחרת להגהלת ה"עיר. במקרה כזה יהיה שר הנגים חייב למנות הנהלה ממונה לאילת, או נציב ממונה מן הצפון. כי האפשרות שחברי הנהלת המועצה הנוכחית וראשה ישארו בתפקידים — היא סכנה לאילת, למשך הכס"פים שלה ולמוראל תושביה.

ה"רדיאף" של טופוגרפית העיר (בני ברק) נתן את אותותיו בתכנונה של העיר וביפיה. בבני-ברק שמונה גבעות; לפי התכנון נמצא על כל גבעה גן צבורי או בנין צבורי. כך כתב אינג' אלכסנדר כהן, מהנדס העיר בני-ברק, בספר יובל ה-30 של עירו, לפני ארבע שנים. השבוע נוסף לשמונה הגבעות השלחת הר"געש, אשר העשן שעלה ממנו האפיל על כל הגנים הציבוריים והבניינים הציבוריים, שבראשי הגבעות האחרות. את הלהבות ותימרות העשן שנפלטו מלוע החר סיפק המהנדס כהן בכבודו ובעצמו.

בן לילה התהפך עולמו של כהן. בשעה 6.30 בבוקר יום השני השבוע, יצאו ממטה המחוז של משרת תל-אביב שתי מכונות של המדור המרכזי לבליוש ועיקוב. בראש שונה נסעו ראש המדור, רב-צפד שלום ירקוני ועוררו, ושני עתונאים. אחריהם נסעו בלשי המדור. המכונות נעצרו ליד קוטג' דו-קומתי בשיכון המזרחי ברמת-גן. הקצי"נים צלצלו בדלת ואלכסנדר כהן, חבוש כיפה וממושקף, פתח את הדלת, כשהפתעה גמורה טבועה על פניו המהודדים.

המהנדס התאושש מהרה מן ההפתעה, נתן לשני הקצינים לערוך חיפושים מדויקים בין חפציו, בעוד השוטרים מסיירים בתצור הבית. הוא רק ביקש רשות לטלפן למשרדו בעיריית בני-ברק, להודיע כי לא יוכל לבוא לעבודה. הקצינים נתנו את הר"שות המבוקשת. "איני יודע אם אוכל לבוא היום", הודיע כהן, הדומה בצורה מפליאה לאחיו, היועץ המשפטי חיים כהן. "אבל אש" תדל לבוא בהקדם האפשרי."

שעתים נמשכו החיפושים. מבוקשם של

האם תתגלה פרשת "היועץ"

השוטרים: מיסמך או מיסמכים, אשר יוכיחו כי מהנדס העיר אמנם קיבל שוחד משני הקבלנים אהרן יעקובוביץ ומשה שלב מבני ברק.

★★★ ההאשמה לא נמחקת

פורם של הקבלנים נשמע כרומאן זעיר מחיי הקנוניות העיסקיות. הוא סביב התופעה המרכזית, שקבלנים מנסים לעקוף את חוקי הבניה, לבנות על מגרשם יותר חדרים מאשר מרשה להם החוק. בבני-ברק היה ידוע מזה זמן רב כי אפשר להסתדר עם חוקי-הבניה, תמורת תשלום. היה אף נוהג רשמי לגמרי להפרת החוק: העירייה עצמה גבתה 500 ל"י כ"מס מיוחד", על כל חדר שהקבלן בנה מעל למותר. העובדה שזהו נוהג בלתי-חוקי, לא הפריעה לה.

בשעתיה היה אבא חושי ניהג גם הוא לגבות מקבלנים סכומים ניכרים, תמורת הקלות. בבניה. הכסף הוכנס לקרן ראש העיר, שישמש למטרות שגוראו לחושי. אחרי סידרת הגלויים של העולט חוז על חושי-סטאן (העולט חוז 922 והולגה) התערב מבקר המדינה, קבע כי יש לבטל את הקרן הבלתי-חוקית.

גם גבית הסס התייחד. על-ידי עיריית בני ברק, זכתה לתשומת-לב ממשלתית. לפני שנתיים הורה שרה-פנים לעירייה לחדול מגניג זה, מאחר והוא נוגד את החוק. אך הנוהג לא בוטל.

הסביר השבוע קבלן פרטי: "החוק בשב"י לי, הוא מה שהעירייה מרשה לי. ואם היא אינה שומרת על החוק, מה אני שאשמור עליו?" חשבונות פשוט מאד: "בניח שאמור בונה ארבעה חדרים יותר מאשר אני רשאי לבנות על מגרשי, לפי החוק. איני אומר ארבעה חדרים, כי זה נורמלי. יש כן לה שאפילו בנו שמונה חדרים יותר מן המותר. בעד ארבעת החדרים, אני משלם אלפיים לירות לעירייה — ויש לי שתי די-רות נוספות. זה לבד מכסה לי את מחיר המגרש."

התרעם משה אפלבלט, חבר מרכז ארגון הקבלנים: "אם יש שחיתות וקילקול-מידות במחלקת הניהול של עיריית בני-ברק — וזה המקור! שהרי ועדת בני-ערים בעצמה מראה את הדרך לעקוף את החוק, תמורת תשלום. בהיותו קבלן בעל-עקרונות, הרוצה לש"מור על מוסר המקצוע, נלחם אפלבלט בעק-שנות בנוהג זה. לדבריו, היה גם אלכסנדר

אלוף-משנה יעקב פרי (18) וצבי נימרק (15), בתוכם בכתה השביעית, ובמסגרת מוסיונרן אמר לי: עגלון תהיה — מוכר נפט.

אלוף-משנה והסוכן המחזור. נימרק, כיום מנהל תחנות דלק, זכר: "התורה נכנסת אליך מלמטה."

כשליש מבני המחזור המשיכו בלימודים לשם השכלה גבוהה. אחת מהן, ברוריה קופמן, נכדתו של שלום עליכם, היא פרו-ספור באוניברסיטת הרחאד, ארצות-הברית. שלושה אחרים הם כיום בדרגת פרופסורים מורים, עוד שנים הם דוקטורים.

מכל בני המחזור אין גם רופא אחד. לעומת זאת ישנם שבעה ארכיטקטים ומהני-סדים, שני אנשי צבא-קבע, שני אנשי-מדע, שלושה עתונאים, שתי פסיכולוגיות, ארבעה עובדי מדינה והשאר הם ברובם אנשי מסחר.

רק המישה ממלאים תפקידים בולטים במפ"לנות פוליטיות, כמו אהוביה מלכין, מנהל בית-ברל. מרבית החניכים היו קצינים ב"צה"ל, אחד היה קצין משטרה.

אולם התופעה החיובית הבולטת ביותר בין אנשי המחזור, דוקא בימים אלה, כפי שבאה לידי ביטוי בפי השופט אליעזר מלחי: "אין לנו במחזור שום ראש-ממשלה ואף לא נשיא בית-דין מחוזי. אבל מצד שני לא היה אף אחד שהובא לדין". הבטיח מלחי בסיום בצחוקו הלבב: "וכל חבר שיובא בפני, לא יזכה ליחס מיוחד."

רו רק תמול-שלושום. גם היום הם צוחקים, כשהם נזכרים, כיצד היה מתנכם דויד לויין מתפרץ כלפיהם בשעת השיעור: "אני זורק מתבועות אל צוור נקוב", או "אתם חולים בשילשול הדבור ועצירות המחשבה." כש-היתה חמתו בוערת בו באמת היה רוגז: "הסוף יהיה שתצאו — אתם תשיגו את מטרתכם — לא תדעו שום-דבר."

כאשר מישהו בכתה היה מתלונן על כאב-ראש, היה לויין עונה לו: "בשביל כאב-ראש צריך ראש. אתם תהיו רבנים בשכ"ם" ולתלמידה. אותה תפס פעם כשהיא יושבת על ספר התלמוד, השמיך לויין פסוק שלא ישתכח: "התורה נכנסת אליך מלמטה."

מאוסף כזה של תלולים, מעשי-קונדס והערות המורים, אפשר היה אולי לקבל את הרושם, שממחזור כזה באמת לא יצא אדם ראוי לשמו. גם כיום, כשהם מתבוננים אחר רה, לא בועט אלא באהבה, מתקשים הבוגרים להגדיר בדיוק מה נתנה להם הגמנסיה. אנשי המחזור, שבין חניכיו נמנים אישים כמו יוסף מילוא-פסובסקי, יזהר סמילנסקי, שלמד במחזור רק שנה אחת, ירוחם ("הגי"ג גי") כהן, הנמצא כיום בצירות ישראל בניגריה, אינם יודים עד היום מה הוא המיוחד שהעניקה להם הגמנסיה והשכשירים לדרך חיהם.

אמר מרדכי סתר, המלחין: "אני באתי לגמנסיה בתור עולה מרוסיה. הייתי קצת זר. העברית היתה זרה לי והסביבה היתה חדשה. לא הייתי אומר שהתלהבתי מהיחס שנתקלתי בו." אמרה סילביה רייך, כיום ד"ר ארגונם מהמחלקה להתחשבות של ה"סוכנות היהודית": "גם אני באתי לגמנסיה ישר מפולין. לא אהבתי או את החי החיים אף על פי כן איש מהם אינו יכול להס-